

El Vè. Congrés de Limnologia

Entre els dies 7 i 13 de maig propassats, s'ha celebrat a Banyoles, el Vè. Congrés Espanyol de Limnologia, organitzat per l'Institut d'Ecologia Aquàtica de l'Estudi General de Girona i l'Asociación Española de Limnología (AEL). Aquest congrés, que ha aplegat uns 200 limnòlegs de tot l'estat i altres països europeus, ha tractat la problemàtica de rius, llacs, embassaments i ambients aquàtics artificials d'aigües continentals.

En la inauguració es comptà amb els parlaments de Josep Nadal, director de l'Estudi General de Girona, que parlà de la intensa activitat universitària d'aquesta ciutat i de la seva capacitat en organitzar xerrades, congressos i conferències. El següent en aquests parlaments inaugurals, Josep Gratacòs, regidor de medi ambient de l'Ajuntament de Banyoles, que donà a conèixer la sensibilitat dels habitants de Banyoles pels problemes medicambientals. Finalment, Joan Solana, responsable de l'Àrea Olímpica de l'Ajuntament de Banyoles, va demanar als assistents que aportessin les bases científiques per a una millor gestió dels ecosistemes aquàtics. En acabar, Carles Abellà, coordinador del Congrés, donà la paraula al president de l'AEL, Narcís Prat, que el declarà inaugurat.

Aquest congrés, que ha estat precedit pels de Barcelona, Lleó, Múrcia i Sevilla ha comptat amb la presentació de 140 treballs, la qual cosa demostra la intensa activitat científica d'aquest col·lectiu d'investigadors.

Mereix especial menció el gran nombre de treballs que es realitzen a l'estany de Banyoles, els quals van ser presentats i discutits el darrer dia, amb gran expectació per part dels assistents, i també les taules rodones, on les discussions dels treballs foren molt profitoses.

En l'acte de clausura, al qual assistiren representants de l'administració local i estatal, es llegí el «Manifest de Banyoles», que vol ser un crit d'alerta per la pèrdua progressiva de superfície i qualitat dels ecosistemes aquàtics. El manifest, adreçat a tota la societat i sobretot a les administracions públiques, també fa referència a la greu situació dels embassaments, s'oposa a la construcció de minicentrales hidroelèctriques i demana una protecció expressa dels aiguamolls de País i la declaració del Paratge Natural d'Interès Nacional de la conca lacustre de Banyoles-Clot d'Espolla i Sant Miquel de Campmajor.

MIQUEL COMA I VILA

Xicu Masó a Madrid

Lluís Pasqual, director del Centro Dramático Nacional (CDN), va anunciar fa uns mesos que la programació del teatre Maria Guerrero, seu del CDN, tindrà com a objectiu durant un temps atreure el públic infantil i juvenil. El primer exemple ha estat *Historia de una muñeca abandonada*, una obra d'Alfonso Sastre que ha dirigit el gironí Xicu Masó. Autor i director van treballar durant quinze dies per preparar la posada en escena de l'obra, que es va estrenar amb molt d'èxit, tant de públic com de crítica, el passat dia deu de maig en aquell teatre madrileny.

El text d'*Historia...* està inspirat en l'obra de Bertold Brecht *El cercle de guix caucasià*, que és a la vegada una recreació d'un vell conte xinès del segle XIII. En aquesta ocasió, Pasqual i Masó van proposar a Sastre recuperar la dramaturgia que en va fer el director italià Giorgio Strehler per al Piccolo de Milà, l'any 1973, per a la qual cosa Sastre ha traduït a versos castellans, alguns fragments que Strehler hi va afegir de l'obra de Brecht. Segons Masó, «el text de Brecht és evidentment amb tesi per a adults, i el que fa Sastre és traslladar-lo a un terreny que els nanos el puguin entendre, amb la qual cosa es manté la tesi, penso que vàlida per a ells, que les coses són per a qui se les guanya i no per a qui té calés per comprar-les».

El més anecdòtic del muntatge és que dels vint-i-dos actors que hi intervenen, tretze són nens d'entre vuit i dotze anys i un de petit, de cinc. «Es va fer una selecció aquí al teatre, i durant una setmana vaig veure gairebé cent nanos, dels quals, curiosament, van ser escollits els de menys experiència interpretativa, ja que he necessitat nanos que siguin ells mateixos. La feina, a l'hora de dirigir, ha estat no fer dos grups —actors adults i joves—, sinó assajar a l'hora».

El director pensa que «és un espectacle que el pot veure tothom. Això és conseqüència de com l'he muntat, perquè encara que Sastre pensés en nanos a l'hora d'escriure, jo munto l'obra prescindint del possible receptor. Que agradi als nanos ja ho aconseguirà el text, i l'avantatge és que hem evitat el que sovint passa en el teatre infantil, que sembla dirigit a nanos idiotes als quals només els agradin les ximpleries».

JORDI FALGÀS

Millenum ja és història

Millenum, una de les exposicions més esperades dels darrers anys, va ser clausurada a Barcelona el passat 25 de juny. La mostra començà a gestar-se molt temps abans i prometia ser un gran esdeveniment. El fet de poder veure obres d'art, que fins el moment no havien estat mai exposades, refermava aquesta sensació. El 23 de maig s'inaugurava oficialment l'exposició que havia de possibilitar-nos un recorregut força exhaustiu per la història i l'art de l'església catalana. Tres espais diferents: la Pia Almoina —restaurada per aquesta ocasió i futura seu del Museu Diocesà de Barcelona—, el Saló del Tinell i la Capella de Santa Àgueda acollien la mostra, formada per 438 obres d'art i 219 documents (procedents dels vuit bisbats catalans, i de les illes, a més del de Sogorb i l'arxiconfraria de la Sang de Perpinyà) i dividida en sis períodes des dels inicis del cristianisme fins als nostres dies.

Girona era present a *Millenum* amb diverses obres (49) com el sepulcre de Sant Narcís (inamovible durant segles de Sant Feliu), la imatge de Carlemany, retaules... *Millenum* ha permès que aquestes i altres obres cabdals de la història de l'art català fossin restaurades i contemplades en tota la seva dimensió. No tot ha estat positiu; la mostra —inaugurada amb precipitació— va ser creada amb un objectiu, donar a conèixer l'empremta de l'església en la història de Catalunya; a la fi, un muntatge amb deficiències va fer que les peces fossin exposades amb un ordre lògic, però sense cap atractiu per a l'espectador que es trobava atrapat i confús davant el gran nombre d'obres que se succeïen en vitrines i parets. Exposicions que han precedit *Millenum*, com poden ser *Thesaurus* o *Las Edades del Hombre*, no eren models a imitar però si a tenir en compte; el fet que els objectius no fossin els mateixos no havia de ser excusa per no fer ús d'allò après i vist. Veure peces inèdites és, sens dubte, extraordinari però no suficient; l'esforç dels realitzadors per preparar l'exposició ha quedat finalment empobrit pels resultats.

ROSA GIL

Hortmoier, punt

Hortmoier ja no és solament un paisatge. La vall dels grans roures, —el paradís, punt— tal com la descriuen els autors del llibre «Caminant per l'Alta Garrotxa», ara, a més, és pedra d'escàndol i un capítol més de la lluita entre el diner i la raó. Una lluita que pot decidir el futur de la Garrotxa, ja que si finalment s'imposa el diner establirà jurisprudència suficient com perquè qualsevol adinerat, vingui d'on vingui, pugui robar-nos qualsevulla d'aquestes valls, muntanyes o reductes naturals que són la riquesa d'aquesta terra.

Si finalment, el poble, una vegada més perd la partida, i la llei considera que aquests senyors tenen dret a lancar camins i paisatges, s'haurà iniciat el camí cap a una destrucció més de les llibertats que constantment veiem perillar davant l'incontrolat avanç d'una nova i despietada dictadura: la del diner. Molt subtil i inhumana, que sembla intentar agafar el relleu de la vella dictadura feixista, per reduir encara més la precària llibertat que aquesta democràcia administra. És quelcom més important que un problema de límits o encreuament de camins, el que es discuteix ara mateix a la vall d'Hortmoier. És un llarg i embolicat contenciós que la gent de bona fe d'aquest país pensava que mai no es podia replantejar sota una administració que té com a doctrina electoral l'estimació a una terra i la defensa de les seves llibertats. I de moment hem de dir, per escarni de governants i de governats, que a la Vall d'Hortmoier, els camins amb una servitud més que centenària han estat tallats i no permetien el pas, no ja a cap vehicle, sinó que fins els excursionistes s'han de treure la motxilla de l'esquena si volen passar. En temps de la dictadura vàrem veure com la Guàrdia Civil impedia que la gent del país pogués entrar en un paratge com la zona del cap de Creus, comprada pel diner francès, saltant-se lleis de costa i consideracions de qualsevol tipus. Ara podem veure, una vegada més, com uns camins tancats obririen els de la comprensió cap a una clara definició del tipus de societat política i humana que estem vivint.

Volem ésser optimistes, a la Garrotxa, i volem pensar que el diner no trobarà aquesta vegada el seu aliat natural, la política, per derrotar altre cop el ciutadà confiat i tranquil que vol saber que Hortmoier continua essent un paradís. I punt.

MOLI

TERRITORI

Les vies romanes

Sota el títol «Voies romaines du Rhône a l'Ebre. Via Domitia et Via Augusta», ha tingut lloc un col·loqui del 19 al 21 de maig, organitzat per l'Association Archéologique des Pyrenées Orientales a la Universitat de Perpinyà, que ha aplegat uns dotcents participants de diverses universitats i centres d'investigació francesos, catalans i aragonesos, amb més de trenta intervencions sobre la problemàtica de la via romana que travessava el sud de la Gàl·lia, la via Domícia, i la que, entrant pel Pirineu, s'endinsava a Hispània, la via Augusta.

S'han tractat múltiples aspectes relacionats amb aquesta: problemes de traçat amb diferents alternatives d'estructura, com era construïda en els diferents terrenys que travessava, la via com a motor impulsor de la romanització, amb l'aparició de ciutats, vil·les, ponts, miliaris, fortificacions i altres monuments al llarg del recorregut, o l'estructuració del territori de l'entorn, relació amb el cadastre, etc.

Per a les nostres comarques, potser un dels temes més interessants ha estat l'estudi del pas de la via per l'Albera, i la determinació de l'existència de dues rutes diferents, una més antiga, pel coll del Portús, i una altra més recent, per Panissars, lligada a la troballa i excavació en els darrers anys d'un espectacular monument, que s'ha identificat amb els trofeus de Pompeu, sota les ruïnes de l'església de Santa Maria de Panissars.

Aquest monument, situat al bell mig del traçat de l'actual línia fronterera de separació dels Estats, és estudiat des del 1985, en la seva part francesa, per l'arqueòleg J. Castellví, i aquest estiu vinent és previst un programa conjunt d'excavació per part d'arqueòlegs catalans dels dos costats del Pirineu, per aconseguir-ne el coneixement integral, amb la col·laboració de J.M. Nolla del Col·legi Universitari de Girona i I. Rodà, de la Universitat Autònoma de Barcelona.

M. AURORA MARTÍN

ARQUEOLOGIA

Universitat d'estiu

L'any passat, com un templeig, l'Estudi General de Girona, entre el 16 de Juny i el 17 de Juliol, va aplegar a Girona 40 professors i 200 estudiants al voltant de la filologia i de la història. Naixien així els Primers Cursos Universitaris d'Estiu. L'èxit d'aquella iniciativa —un èxit que va sorprendre els mateixos organitzadors— ha animat Josep M. Nadal, coordinador de l'Estudi General, a fer un pas endavant i consolidar la Universitat d'Estiu a Girona.

El programa d'enguany és engrescador, es miri pel costat que es miri. Una feliç coincidència d'interessos amb la Universitat Internacional Menéndez y Pelayo ha permès d'oferir un conjunt d'activitats acadèmiques indubtablement suggestiu i estimulant. L'ombra protectora de la prestigiosa Universitat Internacional i el marc urbà d'una Girona plena d'encants auguren un èxit total a la nova comesa. És ben possible que, a partir d'aquest any, la Universitat d'Estiu a Girona quedi consolidada per sempre. Si així fos, podríem ben dir que ningú —enlloc— no ha aconseguit tant en tan poc temps.

Els cursos que s'imparteixen enguany són els següents: 1 d'història de l'Àfrica, 2 de Geografia, 3 d'història econòmica, 4 de traducció, 5 de lingüística, 6 de química, 7 sobre l'IRPF i 8 de cultura catalana.

En cada un dels cursos —no cal dir-ho— hi figuren autèntics especialistes en la matèria. L'organització ha previst, a més, un seguit d'activitats paral·leles.

El caràcter estiuenc d'aquests cursos ha previst també una certa flexibilitat a favor dels assistents. En efecte: No és indispensable matricular-se a un curs sencer. L'estudiant té l'opció de matricular-se a assignatures soltes. Així mateix, el Patronat de l'Estudi General atorgarà ajuts per un 50% de l'import de la matrícula a tots els professors d'ensenyament mitjà o d'EGB de les comarques gironines i a tots els professors i estudiants de la UAB.

Penso que no es pot demanar més. Cal felicitar la iniciativa de l'Estudi General de Girona i augurar-li un èxit complet.

JAUME REIXACH

ENSENYAMENT